

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Via Vitæ Operis Hvivs Hypothesis

Florentius <Batavus>

Antverpiae, 1551

Quod absolutam cupiens agere poenitentiam, omnes defugere debeat
mundi huius voluptates. Cap. 16.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30077

DE TRIBVS PARTIBVS.

adhuc necessitate constitutos, a qua vos clementia diuina eripuit. Sic ergo omnib. modis teipsum perurgebis ad studium obtinenda veræ contritionis, & requirendæ inueniendæq; veniæ, cauendo tamen semper ne cordis tui mœror per quandam vultus amaritudinem foris pateat hominibus: quin potius sat esto, quod pectoris tui dolorem soli Deo offeras.

Quòd absolutam cupiens agere pœnitentiam, omnes defugere debeat mundi huius voluptates.

Cap. 16.

Osee. 9. 2.

NOli letari Israel, noli exultare sicut populi, quia fornicatus es à Deo tuo.

Loquitur hoc sermone dominus per Osee prophetam ad omnem peccatorem, quo admonetur defugere & abdicare omnes mundi huius voluptates, si veram cupiat agere pœnitentiam, aut verã assequi contritionem. Hic animaduerteudum hominis naturam constare ex duobus, nempe anima & corpore: inter quæ tam arcta est necessitudo, vt nec anima sine corpore recte possit gaudere tristariue, nec corpus vicissim sine anima. Nam si homo vehementer excrucietur intus, nihil corpori libebit foris. Vicissim si corpus doloribus afficiatur, non poterit spiritus hominis verè sese oblectare.

Si

Si vero contra corpus ipsum solatio aliquo fruatur, haud poterit tum anima verè contristari, propterea quod à corpore ipso rapitur in diuersum. Idcirco qui vera tangi cupit animi contritione, & seipsum exercere cupit ad dolorem spiritualem, corpori suo subtrahere debet nocentes omnes mundi huius voluptates, rebus autem quibus corpus, aut bruta hominis portio notabilem aut nocentem voluptatem capere consueuerint, cum prudenti vti debet moderatione, aut si fieri potest, prorsus a se eas debet abdicare. Musica in luctu (inquit sapiens) importuna narratio. Vnde multis in locis sacrorum voluminum legimus, quomodo qui verè respiscere & per synceram cordis compunctio nem veniam a Deo cupiebant promereri, ante omnia carni suæ subtrahebant omnes delicias, & e contrario seipsum doloribus, poen nis & probris afficiebant, temperabant ab vxoribus, affatim ieiunabant, parco vili què cibo vescebantur, vestimenta delicatiora p riciiebant, pro quibus squallidos saccos sumebant, capita aspergebant cineribus, nudam carnem asperis ciliis conuestiebant, in templis pronos se solo insternebant, & cum tanto vocum fragore remissionem flagitabant, vt formidabile ac lamentabile esset audire.

Eccl. 22, 30

k iij Hæc

DE TRIBVS PARTIBVS

Hæc autem ideo agitabant, vt per corporalem afflictionem se ipsos efficacius excitarent ad afflictionem spiritualem. Imo quod dictis omnibus admirabilius videtur, etiam bruta animantia interdum ieiunare cogebant: quemadmodum in Ionæ vaticinio legitur. Quum enim Ionas iussu domini Niniuen ciuitatem ingressus clamare cœpisset. Adhuc quadraginta dies, & Niniue subuertetur, auditumq; esset hoc verbum a rege, mox ex eiusdem mandato tale proclamatum est edictum. Homines & iumenta, & boues & pecora non gustent quicq;, nec pascantur & aquam non bibant, & operiantur saccis homines & iumenta, & clament ad Deum in fortitudine. Non quod bruta animantia quicquam mererentur suis ieiunijs, aut aliquid impetrare possent suo clamore aut stridore: sed vt pectora humana per eiusmodi miserabilem fremitum ad terrorem, anxietatem & cordis contritionem impelli possent: quæ plerunq; adeo sunt rigida & saxea, vt nõ queant aliter flecti, quàm per molesta & horrenda quædam terriculamenta seu grauamina foris sensib. exposita. Et quæ admodum feras nonnullas videmus non nisi fame, & berib. aut angorib. posse cicurari: ita ferinos quosdam homines reperias, non nisi mo-

lestip

lestijs flectēdos. Hac de causa olim veteres illi sancti prēs admonere solebāt peccatores qui tetrriorib. & plurib. erant criminib⁹ obnoxij, vt si verā pœnitētiā agere vellent, ab oibus sese subducerēt huius mūdi oblectamētis, vetabāt illis ne nuptijs interessēt, & ne loca illa adirēt, vbi res ludicrę tractarēt, vt pugne, simulachra, certamina sagittatoria, comœdię, & id genus alia, sed ad monēbāt & nonnūquā etiā iubebāt peccatoribus, vt ad tēp^s e patria, domo, aut ppinquis secederēt, & in aliena terra peregrinos agerēt: aut etiā in cœnobio aliquo aliquantisper versarentur, ita vt auellerentur ab ijs vnde animus eorum voluptatem capere cōsueuerat. Quod sanē multis etiā hac tempestate apprime foret necessarium. Nam vt hoc die aut hac hora accommodare se cœperint ad cogitanda, & plangenda sua commissa, die aut hora proxime sequenti in contrarium rapiuntur, idq; per aliqua mundi huius iritamenta, quæ nolunt, aut non possunt effugere, in suo, in quo sunt, persistentes statu seu loco, vbi variæ sese offerunt mundanæ illecebrę, quas non perinde queunt defugere: atque ita in ap̄phēsa pœnitentia non progrediuntur, nec ad ip̄m verę cōtritiōis fundū queūt peruenire:

k iij sed

Eccl. 34. d.

sed illud his vsuuenit quod ait sapiens ecclesiasticus, Vnus ædificans, & vnus destruens, quid prodest illis nisi labor? Vnde nihil mirum quòd tam rari sint, qui perueniant ad perfectionem: quippe quum in ipso impingant fundamēto, & in primo statim gradu: nempe pœnitentiam non subeunt suis peccatis dignam: imo nec norunt quidem quo pacto sit ea apprehendenda: Videmus plerumq; dum sese tradere volunt vitæ monasticæ, quæ est ratio quædam, seu subsidium longe commodissimum ad peragendam veram pœnitentiam, ad euadendas õnes mundi huius illecebras, hoc ipsum aggredi magna cum animi leuitate, & nonnullos etiam ridentes huc accedere, In ipso ingressus exordio haudquaquam se tradunt studio mactandi sui, & contemnendarum secularium voluptatum, quam ob rem potissimum cœnobita instituta sunt: sed contra omnibus se dedunt quas inibi nancisci queunt, ineptis letitijs, per inane nouitatis studium, ea audiendo, videndo aut loquendo, quæ non ad salutem, sed ad carnalem affectũ potius spectant, secumq; momentaneam aliquam consolationunculam adferunt: item per futilitatem inanum verborum: per intemperantiam cibi ac potus, vnde eiusmodi magnam capiunt voluptatem

voluptatē : tanquam si prorsus ignorarent,
quid ipsorum statum deceret, & cur ad mo-
nasticam sese vitam cōtulissent. Hinc Chry ^{Chry.}
sostomus ait. Sicut fieri non potest, vt ignis
ardeat in aqua: ita fieri non potest, vt dolor
cordis perseueret in voluptatibus carnis.
Quare eiusmodi homines haudquaquē sibi
persuadere debent quòd vitam suam muta-
rint aut conuerterint: neq; enim conuersio
est, vbi sola mutatur habitatio & vestis: sed
idem cor, ñdem permanēt mores qui prius,
quando quis eādem retinet leuitatē quam
habuerat prius. Esto etiā: persuadeat quis si-
bi, nulla se grauiora crimina in anteacta vi-
ta commisisse, aut non eum stimulet talium
cōscientia, nihilominus tamen, si se penitus
ad Deum conuertere, et ad præstantiorem
se velit vitā transferre, a cordis contritio-
ne debet auspiciari: atque deplorare bona
omnia quæcunq; poterat præstitisse: atq; a-
deo tempus omne quod se meminit parum
fructuosè exegisse. Aut certè meminisse de-
bet, ad huiusmodi statum in hoc se à Deo es-
se vocatum, vt peccata plangat aliena, & p-
eis abolendis Deū precibus sollicitet ex cha-
ritate. Quandoquidem (vt tradunt docto-
res) præcipuus scopus ad quem religiosi vo-
cati sunt, & quamobrem monasteria primū
instituta

DE TRIBVS PARTIBVS

instituta sunt, est deslere propria & aliena peccata. Iam si quis pergat euoluere mundi huius flagitia, potissimum hoc nostro saeculo, quo erroribus & prauitatibus plena sunt omnia, argumentum sanè offendet multo vberimum, quo abunde quis excitari poterit ad contritionis lamenta. Sed vt ad id vnde digressi sumus reuertamur: docent nos mystica volumina multis in locis, quemadmodum carni nostræ subtrahere debeamus suam voluptatem, & pro ea afflictionem illi adferre, si celerius ad cordis compunctionem cupimus peruenire, sicuti peculiariter in prophetarum vaticinijs cernere est, vbi

Iohel. 1. b

Hebræorum populum ad pœnitentiam adhortantur. Vnde Iohel. Expergiscimini inquit ebrj, flete & vlulate omnes qui bibitis vinum in dulcedine, hoc est quicunq; mundi huius delitijs studeatis & immerfi estis, nec secus illis obruti estis, quam ebrius quispiã potu, expergiscimini, hoc est a vobis abdicare, & relinquire omnes prauas voluptates: & ad lamenta vos conuertite, & plentum peccatorum. Hæc dixerim, non quo sic se quisquam mœrori tradat, vt ne vel moderatam quidem & sobriam lætitiã admittat, quum hæc nonnunquam ob naturæ infirmitatem etiam suadenda sit: sed

vt

vt resipiscens, ab immoderatiore lætitia ab-
 stineat, vtpote quæ impedire posset mœ-
 rorem spirituales: & ne lætitiā aliquā
 vehementiori studio ambiat, sed necessari-
 am tantum subsidio naturæ alioqui imbe-
 cillioris quasi coactus admittat, nusquam
 in exteriori lætitia diutius immorando, sed
 semper interiorem illam humiliter expe-
 ctando, de qua Dominus per prophetam. *Iere. 31. 6.*
 Conuertam inquit luctum eorum in gaudi-
 um: & consolabor eos, & lætificabo à do-
 lore suo.

Quomodo cor transfodi debeat ad acqui-
 rendam gratiam lachrymarum, ei
 qui mentis est rigidioris.

Cap. 17.

QVando iam multa de cōtritione tra-
 didimus, indignum foret si hic de a-
 qua lachrymarum loqui prætermi-
 teremus, quum in ipsis peccator veluti retin-
 gatur, & nulla res magis Deum flectat, &
 cogat quodammodo ad veniam, atq; riuus *Cli. gra. 7*
 lachrymarum. De quibus ita Cli-
 macus. Sicut ignis inquit comburit stupam,
 sic castæ & sanctæ lachrymæ consumunt
 sordes animæ visibilibus & inuisibilibus.

Vnde